
Väliskomisjon

2021/2003(INI)

9.9.2021

ARVAMUS

Esitaja: väliskomisjon

Saajad: arengukomisjon ning naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjon

ELi soolise võrdõiguslikkuse kolmanda tegevuskava kohta
(2021/2003(INI))

Arvamuse koostaja: Hannah Neumann

PA_NonLeg

ETTEPANEKUD

Väliskomisjon palub vastutavatel arengukomisjonil ning naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. kiidab heaks ELi soolise võrdõiguslikkuse kolmanda tegevuskava (GAP III) ning selle ambitsioonikad ja laiahaardelised eesmärgid; nõuab, et tegevuskava rakendataks täies ulatuses, et see oleks poliitiliselt sidus ja et kõigis ELi välistegevuse valdkondades ning komisjoni ja Euroopa välisteenistuse institutsioonilistes struktuurides, sealhulgas ELi delegatsioonid ning ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika (ÜJKP) missioonid, oleks olemas asjakohane institutsiooniline suutlikkus; kutsub komisjoni ja Euroopa välisteenistust üles võtma asjakohaseid meetmeid, et pidevalt jälgida GAP III rakendamisel tehtavaid edusamme või nende puudumist ning seda, et GAP III rakendataks vastutustundlikult ja läbipaistvalt ning tagatud oleks saavutuste ja lünkade alane aruandlus ja teavitamine;
2. väljendab heameelt selle üle, et ELi GAP III koostamise eesmärgil viidi läbi kaasav konsultatsiooniprotsess, ning selle üle, et tegevuskava koostamisel võeti arvesse parlamendi, liikmesriikide, ELi soolise võrdõiguslikkuse kontaktasutuste ja eelkõige naiste õigustega tegelevate kodanikuühiskonna organisatsioonide soovitusi;
3. kiidab heaks GAP III, mis on oluline panus ELi pingutustesse muuta maailm paigaks, kus valitseb sooline võrdõiguslikkus, ja saavutada ÜRO kestliku arengu eesmärk nr 5; on selle poolt, et tegevuskavast GAP III, algsest töödokumendist, vormitaks ühisteatis;
4. toetab GAP III eesmärki muuta sooline võrdõiguslikkus kogu ELi välispoliitika ja -meetmete peamiseks prioriteediks; loodab, et komisjon, liikmesriigid ja Euroopa välisteenistus integreerivad GAP III süstemaatiliselt kõikidesse oma välistegevuse valdkondadesse, kõikidel tegevustasanditel ning kõikidesse asjakohastesse tegevustesse ja kontseptsioonidesse, sealhulgas poliitika- ja programmitöö raamistikesse, strateegiatesse ja strateegilisse kompassi, samuti oma tegevusse mitmepoolsel, piirkondlikul ja riigi tasandil, tehes tihedat koostööd partnerriikide valitsuste, kodanikuühiskonna, erasektori ja teiste peamiste sidusrühmadega; kutsub komisjoni ja Euroopa välisteenistust üles tugevdama sünergiat partneritega, et ühiselt edendada ja edukalt saavutada soolise võrdõiguslikkusega seotud rahvusvahelisi eesmärke; kutsub komisjoni ja Euroopa välisteenistust üles jagama GAP III raames omandatud kogemusi huvitatud partneritega ja andma selle kaudu edasi ELi eksperditeadmisi selles valdkonnas;
5. kutsub Euroopa välisteenistust, komisjoni ja liikmesriike üles kasutama GAP III alusena, mille abil edendada oma välistegevuses soolist võrdõiguslikkust ja soolise aspekti arvestamist ning viia ellu tegevuskavaga propageeritav soorolle muutev, inimõigustel põhinev ja valdkonnaülene lähenemisviis; kutsub neid üles võtma vastu feministlik välispoliitika ja seda rakendama;
6. rõhutab vajadust seada poliitikakujundamise keskmesse mitmekordset ja läbipõimunud diskrimineerimist ja tõrjumist kogevate naiste ja tütarlaste kogemused, toetada kõigi tütarlaste ja naiste inimõiguste täielikku kasutamist, tugevdada nende emantsipatsiooni ja enesemääramist kogu maailmas ning suurendada naiste kaasamist vajaduste

hindamise, kavandamise, otsuste tegemise ja rakendamisprotsessidesse, samas ka toetada soolist võrdõiguslikkust kolmandates riikides; peab kiiduväärseks, et tegevuskavas GAP III on rõhutatud, kui oluline on soolise võrdõiguslikkuse ministeeriumide töö soolise vägivalda ja soolise ebavõrdsuse kaotamisel;

7. nõuab tungivalt, et komisjon ja Euroopa välisteenistus näitaksid eeskuju ja võtaksid ette oma sisestruktuurid, parandades esmajoones märkimisväärselt naiste ja ebasoodsas olukorras olevate rühmade esindatust kõigil tasanditel eesmärgiga saavutada võimalikult kiiresti sooline tasakaal juhtivatel ametikohtadel (eelkõige Euroopa välisteenistuse peakorteris ning ELi delegatsioonide juhtide ja ELi eriesindajate seas), kehtestades kõigile ELi juhtidele kohustuse järgida sooteadlikku juhtimist, korraldades sootundlikke värbamisprotsesse, kus institutsioonisisest värbamispoliitikat kohandatakse vastavalt läbivaadatud ametijuhendile (nt tööalane kogemustepagas), sootundlikule töö hindamisele, andekate töötajate märkamisele, võrgustike loomisele, töö ja eraelu ühitamisele, juhtival ametikohal töötavate ja selle poole püüdlevate naiste koolitusele ja juhendamisele ning töökohta vahetavatele inimestele suunatud võimalikule tugiprogrammile, et meelitada ligi rohkem naisi; väljendab heameelt selle üle, et hiljuti nimetati ametisse kolm naissoost ELi eriesindajat, ning ergutab Euroopa välisteenistust ka edaspidi selles suunas liikuma; juhib tähelepanu, et asjaolu, et Euroopa välisteenistuse peasekretäri ametikohale ei kandideerinud ükski naine, näitab ilmselgelt, et EL peab parandama oma meetmeid soolise võrdõiguslikkuse edendamiseks; on arvamusel, et 2025. aastaks tuleks kõikide uute ELi välistegevuse meetmete puhul eesmärgiks seada sooline võrdõiguslikkus ning naiste ja tütarlaste emantsipatsioon; kutsub kõiki liikmesriike üles nimetama rohkem naisi ja ebasoodsas olukorras olevatest rühmadest pärit inimesi lähetatud ametikohtadele Euroopa välisteenistuses ning ÜJKP missioonidele ja operatsioonidele, samuti edendada naiste rolli diplomaatias; kutsub Euroopa välisteenistust üles seadma eesmärgiks soolise tasakaalu saavutamine ÜJKP missioonide ja operatsioonide kõigil tasanditel;
8. kutsub komisjoni ja Euroopa välisteenistust üles koguma soo alusel eristatud asjakohaseid personaliandmeid, et hinnata muu hulgas ametisse nimetamiste, eelvaliku läbinud kandidaatide ja väljavalitud kandidaatide arvu, lepingute pikendamisi ja lähetuse kestust ning jälgida edusamme, samuti küsitlema süstemaatiliselt naisi ja ebasoodsas olukorras olevatest rühmadest pärit inimesi nende lahkumispõhjuste kohta;
9. peab kahetsusväärseks, et sellise olulise küsimusega tegelemine nagu mitmekesisus on koondunud Euroopa välisteenistuse soolise võrdõiguslikkuse ja mitmekesisuse nõuniku kätte, ning kutsub Euroopa välisteenistust üles pidama ühtviisi tähtsaks nii soolist võrdõiguslikkust kui ka naiste, rahu ja julgeoleku tegevuskava, samuti mitmekesisust ja kaasamist, ning looma iga teemaga tegelemiseks eraldi ametikoha ja tugevdama nende rolli, volitusi, vahendeid ja pädevust; nõuab, et igas Euroopa välisteenistuse direktoraadis nimetataks ametisse spetsiaalne soolise võrdõiguslikkuse nõunik, kes annaks aru otse Euroopa välisteenistuse soolise võrdõiguslikkuse ja mitmekesisuse nõunikule ning ergutaks töötajaid tegema tihedat koostööd Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituudiga;
10. kutsub Euroopa välisteenistust ja komisjoni üles jõustama GAP III kohustust luua kõikides ELi delegatsioonides spetsiaalne soolise võrdõiguslikkuse kontaktisiku ametikoht ning kõigis ÜJKP tsiviil- ja sõjalistes missioonides soolise võrdõiguslikkuse

nõuniku ametikoht, eraldama neile piisavalt aega ja vahendeid ning tagama, et nad annavad aru otse ELi delegatsioonide või missioonide/operatsioonide kõrgemale juhtkonnale ning pakuvad liikmesriikide saatkondadele ja ELi delegatsioonidele GAP III alast koolitust;

11. rõhutab, kui oluline on tagada kogu maailmas üldine juurdepääs seksuaal- ja reproduktiivtervisele ning seonduvatele õigustele, ning peab kiiduväärseks, et tegevuskavas GAP III on sellele eesmärgile suurt tähtsust omistatud; rõhutab vajadust keskenduda kõigile vanuserühmadele, sealhulgas tütarlastele ja noorematele naistele, ning pakkuda neile seksuaal- ja reproduktiivtervise ning seonduvate õiguste alast asjakohast teavet ja haridust, samuti tagada juurdepääs nii seksuaal- ja reproduktiivtervisele ning seonduvatele õigustele kui ka sünnituseelsele hooldusele, ohutule ja seaduslikule abordile ning rasestumisvastastele vahenditele; rõhutab, et valdkonnaülesest lähenemisviisist lähtuvalt tuleb seksuaal- ja reproduktiivtervise ning seonduvate õigustega seotud meetmete puhul võtta arvesse vanust, tagades kättesaadava ja noortesõbraliku teabe ja teenused;
12. tunnistab, et humanitaarkriisid suurendavad seksuaal- ja reproduktiivtervise ning seonduvate õigustega seotud probleeme ja tuletab meelde, et kriisipiirkondades puutuvad naised ja tütarlapsed eriti teravalt kokku seksuaalse vägivalla, suguhaiguste, seksuaalse ärakasutamise ja soovimatu rasedusega; on seisukohal, et seksuaal- ja reproduktiivtervis ning seonduvad õigused peaksid olema ELi arengupoliitika prioriteet;
13. kutsub komisjoni ja Euroopa välisteestistust üles tegelema kogu maailmas struktuurse ebavõrdsuse probleemiga, mis takistab endiselt naiste ja ebasoodsas olukorras olevate rühmade arengut ja osalemist, aga just see tuleb seada aluseks GAP III tulemuslikule rakendamisele;
14. rõhutab, kui oluline rakendada kogu ELi välistegevuses tõelist soorolle muutvat lähenemisviisi; kinnitab, et kui välis- ja julgeolekupoliitikaga ei tegeleta praeguse ebaõigluse probleemiga, viib see tasakaalu järjest suuremasse nihkesse; on arvamusel, et kui tahta sellisele ebaõiglusele lõppu teha, tuleb tunnistada sugudevahelist ebavõrdsust jõudude tasakaalu; rõhutab, kui oluline on teha kindlaks ebavõrdsuse struktuurilised algpõhjused ja nendega tegeleda, et need ületada ning võimaldada meeste, naiste ja ebasoodsas olukorras olevate rühmade sisulist osalemist ja kaasamist; nõuab, et tehtaks jõupingutusi, et paremini mõista, mis ebavõrdsust konkreetses kontekstis põhjustab ja kuidas see püsib, tehes selleks muu hulgas koosööd eri sidusrühmadega;
15. tunneb heameelt, et tegevuskavas GAP III keskendutakse noortele kui muutusi esilekutsuvale jõule ning nõuab noorte, naiste ja meeste sisulist kaasamist meetmete kavandamisse ja rakendamisse; tunneb heameelt, et tegevuskavas GAP III tunnistatakse, kui oluline on aktiivselt kaasata mehed ja poisid, et esile kutsuda muutusi sotsiaalsetes hoiakutes ja sellest tulenevalt laiemaid struktuurimuutusi; rõhutab, kui oluline on luua praktilised võimalused, et kaasata mehed ja poisid kui muutuste elluviijad, ning edendada tervislikke ja positiivseid hoiakuid ja käitumismustreid seoses diskrimineerivate sotsiaalsete normide, sooliste stereotüüpide ja konfliktide tekke põhjuste sooliste aspektidega GAP III rakendamisel, võttes kasutusele täiendavad näitajad ja eesmärgid, millega edendada meeste ja poiste kaasamist ning tagada, et GAP III toob kasu ka neile;

16. nõuab tööd selle nimel, et ELil oleks ühtne seisukoht ja võetaks jõulisi meetmeid, et mõista ühemõtteliselt hukka tagasilöögid sellistes valdkondades, nagu sooline võrdõiguslikkus, LGBTIQ-inimeste õigused ja meetmed, mis kahjustavad naiste õigusi, autonoomiat ja emantsipatsiooni igas valdkonnas; tuletab meelde, et selliste tagasilöövide vastu saab edukalt võidelda, kui edendada ennetavalt õigustepõhist soolist võrdõiguslikkust ja üldist soolise aspekti arvestamist; kutsub komisjoni, liikmesriike, Euroopa välisteenistust ja ELi delegatsioone üles mõistma avalikult hukka sool põhineva vaenukõne, mis on laialt levinud, ning naiste ja tütarlaste ahistamise nii veebis kui väljaspool veebi, nii ELis kui väljaspool seda, ning võtma selle vastu meetmeid;
17. kutsub komisjoni ja Euroopa välisteenistust üles vältima ELi välistegevuses igasugust diskrimineerimist soo, rassi, etnilise päritolu, seksuaalse sättumuse, sooidentiteedi, sooväljenduse ja sootunnuste, klassi, usutunnistuse, veendumuste, majandusliku tausta, puude või vanuse alusel ja selle vastu võitlema ning tõhustama teadlikkuse suurendamise meetmeid kolmandates riikides; tunneb heameelt GAP III valdkonnaülese perspektiivi ja selle üle, et ebavõrdsus on määratletud struktuurilise, sotsiaalse ja kultuurilisena; kutsub Euroopa välisteenistust, komisjoni ja liikmesriike üles seadma valdkonnaülese soolise võrdõiguslikkuse ELi välistegevuse juhtivaks põhimõtteks;
18. loodab, et süstemaatiline soolise aspekti arvestamine kogu ELi välistegevuses jääb ELi poliitikas olulisele kohale ka pärast seda, kui GAP III läbi saab; rõhutab, et komisjonil ja Euroopa välisteenistusel on kohustus kaitsta ebasoodsas olukorras olevaid rühmi ja võimaldada neil oma õigused kogu maailmas maksma panna; rõhutab, et EL peab olema eeskujuks naiste, LGBTIQ-inimeste ja nende rühmade õiguste kaitsmisel, keda diskrimineeritakse nende etnilise või rassilise päritolu tõttu; kutsub seetõttu komisjoni ja Euroopa välisteenistust üles tugevdama koostööd, rakendades ELi strateegilist lähenemisviisi naistele, rahule ja julgeolekule ning selle tegevuskava (2019–2024), Euroopa soolise võrdõiguslikkuse strateegiat (2020–2025), LGBTIQ-inimeste võrdõiguslikkuse strateegiat (2020–2025), ELi rassismivastast tegevuskava (2020–2025), romade võrdõiguslikkust, kaasamist ja osalemist käsitlevat ELi strateegilist raamistikku ning ELi inimõiguste ja demokraatia tegevuskava (2020–2024);
19. rõhutab, et EL peaks toetama ÜROs siduva ettevõtluse ja inimõiguste rahastamisvahendi loomist, et täielikult tagada inimõiguste ja naiste õiguste kasutamine;
20. nõuab, et ELi ja liikmesriikide kogu välisrahastamise kavandamine ning poliitilistes dialoogides osalemine põhineks põhjalikul soolisel analüüsil, sooliselt eristatud andmetel, sooteadlikul eelarvestamisel ja soolise mõju hindamisel, mis oleks kombineeritud asjakohase ja ühtse süsteemiga, millega jälgitakse ja hinnatakse soolise võrdõiguslikkusega seotud ELi kulutusi kogu ELi välis- ja julgeolekupoliitikas; kutsub komisjoni üles süstemaatiliselt hindama ELi eelarvest rahastatavate programmide mõju ja andma sellest Euroopa Parlamendile aru; märgib, et ELi välistegevuse kujundamisel kasutatakse järjest rohkem soolist analüüsi, kuid innustab tegevuskavast GAP III lähtuvalt eraldama vahendeid valdkondlike sooliste analüüside tegemiseks juhul, kui need puuduvad;
21. väljendab heameelt selle üle, et on määratletud, millise kohustusliku soolise võrdõiguslikkuse alase, sealhulgas lähetuse või tööle asumise eelse koolituse peavad läbima kõik Euroopa välisteenistuse peakorteris, ELi delegatsioonides ja liikmesriikide

saatkondades töötavad inimesed või ÜJKP missioonidele ja operatsioonidele lähetatud ELi töötajad; rõhutab, kui oluline on investeerida ELi delegatsioonides soolise võrdõiguslikkuse alastes teadmistesse, ressursidesse ja institutsioonisisestesse eksperditeadmistesse, et GAP III oleks võimalik asjakohaselt rakendada; nõuab, et erilist tähelepanu pöörataks keskastme ja tippjuhtide koolitamisele ning ahistamise ennetamise alasele koolitusele; nõuab täisleppimatus poliitikat seksuaalse ja soolise vägivalla suhtes; tuletab meelde, et tegevuskavasse GAP III on see kohustus lisatud ning et naiste, rahu ja julgeoleku tegevuskavas juba võeti kohustus kehtestada kogu ELi hõlmav seksuaalse ahistamise vastane poliitika;

22. väljendab heameelt selle üle, et tegevuskavas GAP III peetakse väga oluliseks võidelda soolise vägivalla kõigi vormide vastu, mida süvendas COVID-19 pandeemia; nõuab, et naiste suguelundite moonutamisele, sünnitusabiga seotud vägivallale, sünnieelsele soovalikule ning lapsega sõlmitud, varajastele ja sundabieludele ning kogu soolisele vägivallale lõpu tegemist käsitletaks süstemaatiliselt kolmandate riikidega peetavates ELi poliitilistes dialoogides; ergutab liikmesriike aktiivsemalt võitlema soolise vägivalla vastu, luues muu hulgas saatkondade juurde soolise vägivalla küsimusega tegeleva kontaktisiku ametikoha; väljendab veel korda toetust ELi ja ÜRO algatusele „Spotlight“; nõuab tungivalt, et kõik ELi liikmesriigid ratifitseeriksid Istanbuli konventsiooni ja rakendaksid seda; kutsub Euroopa välisteenistust üles edendama Euroopa Nõukogu partnerriikidega poliitilise dialoogi pidamisel Istanbuli konventsiooni ratifitseerimist; innustab teisi riike sellega ühinema;
23. rõhutab, et seksuaalne ja sooline vägivald on sõjarelv ning naisi mõjutavad ebaproportsionaalselt suures ulatuses konfliktidega seotud seksuaalvägivald ja muud inimõiguste rikkumised, mis sageli jäävad karistamata, ka on naistel suurem oht langeda inimkaubanduse ohvriks; rõhutab, et EL peaks rahvusvahelisel areenil võtma juhtrolli, et suurendada jõupingutusi selle nimel, et seksuaalset ja soolist vägivalda ei kasutataks relvakonfliktis relvana, ning nõuab seetõttu laiaulatusliku tegevuskava väljatöötamist, et ennetada kõiki seksuaalse ja soolise vägivalla vorme, sealhulgas vägistamist, koduvägivalda, verbaalset, psühholoogilist ja füüsilist agressiooni ning ahistamist internetis, ja võidelda nende vastu;
24. tuletab meelde, et kõigile ELi töötajatele, sealhulgas sõjaväelastele ja politseitöötajatele mõeldud koolituste täienduseks tuleks korraldada kohustuslikke koolitusi kõigile Euroopa välisteenistuses, komisjonis ja ELi delegatsioonides töötavatele inimestele ning ÜJKP missioonidele ja operatsioonidele lähetatud töötajatele, kusjuures sellised koolitused peaksid hõlmama ulatuslikke programme konfliktidega seotud seksuaalse ja/või soolise vägivalla ohvrite tuvastamiseks, samuti ennetusprogramme; nõuab tungivalt, et EL kasutaks kõiki võimalikke mõjutamisvahendeid, et inimestest, kes panevad lahingutegevuses toime massilisi vägistamisi, antaks teada ning nad tuvastataks, neile esitataks süüdistus ja neid karistataks kooskõlas rahvusvahelise kriminaalõigusega; tuletab meelde, et Rahvusvahelise Kriminaalkohtu Rooma statuut on alaline õigusraamistik seksuaalse ja soolise vägivalla kui inimsusevastase kuriteo ulatuslikuks käsitlemiseks ning kutsub seetõttu ELi üles Rahvusvahelise Kriminaalkohtu sõltumatut ja olulist tegevust nii poliitiliselt kui ka rahaliselt aktiivselt toetama; peab kiiduväärseks, et kogu maailmas rakendatava inimõiguste rikkujate vastase ELi sanktsioonirežiimi alusel sanktsioonide kehtestamise kriteeriumide hulka arvati seksuaalne ja sooline vägivald;

25. peab kahetsusväärseks, et tegevuskavas GAP III mainitakse inimkaubandust vaid möödaminnes ega viidata seksuaalsele ärakasutamisele, seksiturismile ega sellega seotud diskrimineerimisele või naistevastasele vägivallale; rõhutab inimkaubanduse kuriteo tohutut soolist mõõdet; on seisukohal, et rahvusvaheline koostöö on põhitingimus inimkaubandusega edukaks võitlemiseks; nõuab naiste ja tütarlastega kaubitsemise vastase võitluse edasist integreerimist GAP III eesmärkidesse ning suuremat koostoimet inimkaubanduse vastu võitlemise ELi strateegiaga 2021–2025; kutsub komisjoni üles süvendama partnerlusi kolmandate riikide ning piirkondlike ja rahvusvaheliste organisatsioonidega, et tõhustada koostööd ja kriminaaljälitust, samuti teabe jagamist ja rahvusvahelist õigusalasest koostööd; kutsub Euroopa välisteenistust üles võitlema naiste ja lastega kaubitsemise vastu poliitilise dialoogi kaudu ja kasutades selleks täies ulatuses oma välisvahendeid, ergutades samal ajal koostööd valitsusväliste organisatsioonide ja kodanikuühiskonnaga;
26. rõhutab, kui oluline on võidelda kodanikuühiskonna aheneva tegutsemisruumi probleemi ning naiste õiguste kaitsjate, LGBTIQ-inimeste õiguste ja inimõiguste kriminaliseerimise ja tagakiusamise vastu, toetada ja tugevdada naiste õigustega tegelevate kodanikuühiskonna organisatsioonide, naiste inimõiguste kaitsjate ja rahuloojate suutlikkuse suurendamist ELi välistegevuse kaudu ning konsulteerida tihedalt organisatsioonidega, kes võitlevad eelkõige naiste, tütarlaste ja ebasoodsas olukorras olevate rühmade õiguste eest, sealhulgas naiste ja noorte juhitud feministlikud organisatsioonid, rühmitused ja liikumised, naiste õiguste ja inimõiguste kaitsjad ning usuorganisatsioonid; ergutab kaasama neid organisatsioone kavandamise, rakendamise ja aruandluse protsessi ning korrapärasesse struktuursesse teabevahetusse; nõuab, et kodanikuühiskonnale, kes on peamine huvirühm, kellele EL peab andma aru GAP III rakendamise eest, ning peamine tõukejõud selleks, et toimuks põhjalik ja jätkusuutlik liikumine soolise võrdõiguslikkuse poole, oleks tagatud jätkusuutlik rahastamine; rõhutab, et kuigi suuremate või tuntud organisatsioonide rahastamine võib avaldada märkimisväärset mõju, on uuenduslike, uudsete ja rohujuure tasandi lähenemisviiside kasutuselevõtuks väga oluline tagada uute, kohalike ja väiksemate organisatsioonide juurdepääs rahastamisele; juhib tähelepanu, et muret tekitab asjaolu, et väga kõrge organiseerituse tasemega ja hästi rahastatud liikumised ja organisatsioonid püüavad nõrgendada naiste ja LGBTIQ-inimeste õigusi ning kodanikuühiskonna osalemist, et õhnestada õigusriiki ja tugevdada või suurendada oma võimu;
27. nõuab, et tehtaks lõpp naiste inimõiguste kaitsjate, sealhulgas naissoost keskkonnakaitsjate, rahuloojate ja muude soolise võrdõiguslikkuse ning naiste ja ebasoodsas olukorras olevate rühmade õiguste nimel töötavate naiste vastu suunatud rünnakute toimepanijate karistamatusele, ning nõuab selliste rünnakute uurimist; nõuab, et eraldataks vahendeid, sealhulgas rahalisi vahendeid kõnealuste naiste turvalisuse ja ohutuse tagamiseks, et neil oleks võimalik oma tööd teha;
28. väljendab rahulolu, et tegevuskavasse GAP III integreeriti naisi, rahu ja julgeolekut käsitlev raamistik; nõuab, et naised, tütarlapsed ja ebasoodsas olukorras olevad rühmad oleksid algusest peale sisuliselt kaasatud konfliktide ennetamisse, vahendamisse ja lahendamisse ning poliitilistesse protsessidesse ja rahuläbirääkimistesse ja nende protsesside kõikides etappides tasakaalustatumalt esindatud, ning kutsub komisjoni ja Euroopa välisteenistust üles töötama selleks välja konkreetseid institutsioonilisi strateegiaid; peab kiiduväärseks, et soolise ebavõrdsuse puhul rõhutatakse asjaolu, et see

on konfliktide ja ebakindluse algpõhjus ja tõukejõud; kutsub üles võtma ÜJKP missioonide väljatöötamisel ja kavandamisel arvesse soolist perspektiivi, lähtudes kohalike naisorganisatsioonide soovitudest; peab kahetsusväärseks, et naised ei ole vahendamisprotsessis piisavalt esindatud ning innustab ELi ja selle liikmesriike seadma rahuprotsesside märkimisväärse poliitilise ja rahalise toetamise tingimuseks naiste sisulise osalemise läbirääkijate ja vahendajatena ning naiste ja tütarlaste õigustega arvestamise; nõuab tungivalt, et liikmesriigid ja komisjon jälgiksid tähelepanelikult naiste õiguste olukorda konfliktijärgsetes piirkondades ning toetaksid jätkuvalt naiste emantsipatsiooni, mis tuleks seada rahalise abi jätkumise oluliseks tingimuseks;

29. kutsub Euroopa välisteenistust üles viima eelkõige ÜJKP missioonide ja operatsioonide ning Euroopa rahutagamisrahastu raames toimuva tegevuse puhul läbi süstemaatilist konfliktianalüüsi, mille puhul võetaks arvesse soolist perspektiivi, mis põhineb soolisel analüüsil ja soolisel konfliktianalüüsil; rõhutab vajadust tagada piisavad vahendid, et arendada ja suurendada ELi ekspertteadmisi ja suutlikkust viia läbi riski- ja konfliktianalüüsi, mille puhul võetakse arvesse soolist perspektiivi, kusjuures erilist tähelepanu tuleks pöörata soolisele võrdõiguslikkusele ning sellele, et tagatud oleks naiste ja ebasoodsas olukorras olevate rühmade sisuline osalemine;
30. peab kiiduväärseks riigi tasandi rakenduskavade kasutuselevõtmist ja ELi delegatsioonide aruandlusprotsessi parandamist; nõuab, et kõik riigi tasandi rakenduskavad avalikustataks ja tõlgitaks kohalikesse keeltesse, et tagada tõhusam edusammude või nende puudumise järelevalve; rõhutab, et riigi tasandi rakenduskavades tuleks suuremat rõhku panna tütarlastele ja noortele naistele; kutsub komisjoni ja Euroopa välisteenistust üles võtma kõikides programmides ja kõikidel poliitikatasanditel täieliku vastutuse sootundliku riigipõhise aruandluse ja soolise aspekti arvestamise eest, kasutades muu hulgas soolist analüüsi alusena, mille põhjal töötada välja kavandatud riigi tasandi rakenduskavad, ning nõudes delegatsioonidelt riigi tasandi rakenduskavades selgete näitajate ja eesmärkide kehtestamist; kutsub ühtlasi üles vältima soolise võrdõiguslikkuse alase töö tellimist kolmandatelt isikutelt allhankena ning arendama selle asemel vajalikud eksperditeadmised ja suutlikkus välja oma talitustes, samuti tagama, et oma GAP III rakendamise kavade esitaksid ka mitmepoolsed ELi delegatsioonid;
31. kutsub asjaomastes riikides asuvaid ELi delegatsioone üles kaasama teisi ELi ja liikmesriikide osalejaid riigi tasandi rakenduskavade väljatöötamise ja rakendamisse ning looma kohalikke tegevuskoalitsioone, et edendada ennetavalt GAP III rakendamist ja muuta see Euroopa tiimi tegevuseks;
32. loodab, et talituste 25. novembri 2020. aasta ühisesse töödokumenti „Eesmärgid ja näitajad GAP III rakendamiseks“ (SWD (2020)0284) lisatakse konkreetsed ja mõõdetavad lähtetasemed, näitajad, meetmed ja eesmärgid, samuti kõigi eesmärkide tegevus- ja ajakavad ning tulemuslikud sanktsioonid nende täitmata jätmise korral; kutsub üles lisama tegevuskavasse GAP III täiendavad meetmed ning mitmekesisusega seotud näitajad ja eesmärgid, et tagada valdkonnaülese põhimõtte rakendamine; nõuab kõigi GAP III näitajate eristamist soo ja vanuse alusel; rõhutab, kui oluline on tagada GAP III rakendamise aruandluse parem koordineerimine ELi institutsioonide, Euroopa välisteenistuse ja liikmesriikide vahel; märgib, et näitajad, mis põhinevad nende töötajate protsendimääral, kes on läbinud koolituse sellistel teemadel, nagu GAP III,

naiste, rahu ja julgeoleku tegevuskava, seksuaalne ärakasutamine ja kuritarvitamine ning seksuaalne ahistamine, ei ole piisavad, et teha kindlaks, kas selle valdkonna eesmärgid suudetakse saavutada; nõuab, et nõuete täitmise hindamisel võetaks arvesse seksuaalse kuritarvitamise ja ahistamise kohta esitatud kaebuste arvu; kordab vajadust tõhustada kaebuste esitamise mehhanisme ning pakkuda ohvritele ja rikkumisest teatajatele tõhusamat kaitset; kutsub Euroopa välisteestust ja komisjoni üles töötama välja soopõhised näitajad, mida tuleb arvesse võtta kõigi ELi eelarvest rahastatavate ELi välis- ja julgeolekupoliitika meetmetega seotud projektide valiku, seire ja hindamise etappides;

33. nõuab tulemustele keskendumist ja suuremat vastutust ELi kodanike ees, GAP III kvalitatiivsete ja kvantitatiivsete tulemuste kohta avalikult aru andmist ning selle mõju hindamist riigi, piirkondlikul ja rahvusvahelisel tasandil; nõuab, et töötataks välja järelevalve lähenemisviis, mis võimaldab jälgida mitte ainult tulemusi, vaid ka sotsiaalset dünaamikat ja seda, kuidas need võivad olla muutunud GAP III alusel rakendatud programmide tulemusena; nõuab sõltumatut hindamist, mida võib läbi viia kodanikuühiskond; väljendab heameelt lubaduse üle viia läbi GAP III vahehindamine ning kutsub komisjoni ja Euroopa välisteestust üles alustama parlamendiga iga-aastast arutelu, et teha kokkuvõtte edusammudest või nende puudumisest; nõuab, et Euroopa välisteestus lisaks inimõigusi ja demokraatiat käsitlevas aastaaruandes riike käsitlevatesse peatükkidesse konkreetse ajakohastatud teabe soolise aspekti arvestamiseks võetud meetmete kohta;
34. rõhutab parlamentaarse diplomaatia olulist rolli soolise võrdõiguslikkuse edendamisel, naiste poliitilise osaluse ja emantsipatsiooni suurendamisel ning sooliste stereotüüpide murdmisel; ergutab parlamenti parlamentaarse diplomaatia ja delegatsioonide kaudu GAP III aktiivselt panustama ning töötama selleks välja strateegia ja konkreetset suunised; nõuab, et EL ja selle liikmesriigid kaasaksid Euroopa Parlamenti ja riikide parlamente ulatuslikumalt oma soolise võrdõiguslikkuse strateegiatesse välistegevuses; nõuab, et tunnustataks naisjuhtide konstruktiivset panust otsuste tegemisse, toetades naissoost poliitilisi kandidaate ja partnerriikide poliitilistes institutsioonides töötavaid naisi ning seades sisse dialoogi kolmandate riikide riiklike ja kohalike ametiasutustega, et toetada esindusülesandeid täitvaid ja juhtivatel ametikohtadel töötavaid naisi;
35. rõhutab vajadust tagada soolise aspekti arvestamine kõigis välispoliitika valdkondades, eelkõige ühises välis- ja julgeolekupoliitikas, ELi kaubanduspoliitikas, laienemispoliitikas, naabruspoliitikas, arengupoliitikas, humanitaarabis ning ühises julgeoleku- ja kaitsepoliitikas; väljendab heameelt soolise võrdõiguslikkuse põhimõtte lisamise üle naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi „Gloaalne Euroopa“ ja ühinemiseelse abi rahastamisvahendi III eesmärkide hulka ning rõhutab, kui oluline on tagada, et ELi välisrahastamisvahendid aitaksid saavutada GAP III eesmäärke;
36. peab kiiduväärseks, et tegevuskavas GAP III viidatakse võimalusele edendada ELiga ühinemise protsessi käigus soolist võrdõiguslikkust kandidaatriikides ja potentsiaalsetes kandidaatriikides; rõhutab, kui oluline on tugev poliitiline dialoog ja tehniline abi, et integreerida sooline võrdõiguslikkus laienemis- ja naabruspoliitikasse; kutsub komisjoni ja Euroopa välisteestust üles kasutama ulatuslikumalt ühinemisläbirääkimisi mõjutamisvahendina, et laienemine tooks kasu ka naistele;

37. juhib tähelepanu, kui oluline on siduda inimeste julgeoleku kontseptsioon soolise perspektiiviga; nõuab, et EL lähtuks ÜRO Peaassamblee resolutsioonis 66/290 ning naiste, rahu ja julgeoleku tegevuskavas sätestatud inimeste julgeoleku kontseptsioonist; rõhutab, et julgeolek peab keskenduma inimestele ja nende kaitsele selliste ohtude eest nagu vägivald ning hariduse, tervishoiu, toidu või majandusliku sõltumatus puudumine; kutsub komisjoni, Euroopa välisteenistust ja liikmesriike üles arendama ja edendama ÜRO desarmeerimiskava; nõuab desarmeerimise ja massihävitusrelvade leviku tõkestamise valdkonnas feministlikku välispoliitikat;
38. väljendab heameelt GAP III eesmärgi üle toetada soolist võrdõiguslikkust ELi kaubanduspoliitika kaudu; kutsub komisjoni, nõukogu ja Euroopa välisteenistust üles edendama ja toetama eraldi soolise võrdõiguslikkuse peatüki lisamist kõikidesse ELi kaubandus- ja investeerimislepingutesse, ning eeskätt tagama, et nimetatud peatükis kehtestatakse kohustus edendada soolist võrdõiguslikkust ja naiste emantsipatsiooni; kutsub komisjoni üles võtma eel- ja järelhindamistes arvesse ELi kaubanduspoliitika ja -lepingute soolist mõju ning tagama, et kaubanduslepingutega ei suurendata olemasolevat ega tekitata uut ebavõrdsust;
39. väljendab heameelt GAP III eesmärgi üle töötada selle nimel, et kindlustada tütarlaste ja naiste emantsipatsioon, kindlustada neile haridus ning majanduslikud ja sotsiaalsed õigused, mis on COVID-19 pandeemia tõttu eriti ohustatud; rõhutab, et haridus on oluline tegur soolise võrdõiguslikkuse saavutamiseks ja stereotüüpide ning läbipõimunud ja soolise diskrimineerimise vastu võitlemiseks; tuletab meelde, et haridusstrateegiad peaksid olema suunatud nii tütarlastele kui ka naistele; on seisukohal, et juurdepääs avalikule, kvaliteetsele ja kaasavale haridusele kõikidel tasanditel on soolise võrdõiguslikkuse ja majandusliku emantsipatsiooni saavutamise alus; tuletab meelde, et haridusele juurdepääsu piiravad mitmesugused tegurid, mis ei ole seotud mitte ainult ohtlike õpikeskkondade ja kohaste sanitaariumide puudumisega, vaid ka UNESCO kehtestatud selliste tegurite mittetäieliku loeteluga, nagu varajased abielud, teismeliste rasedus, ühiskonnas valitsevad diskrimineerivad soolised normid, lapstööjõu kasutamine või elukohajärgsetele koolidele hõlpsa ja turvalise juurdepääsu puudumine;
40. peab kahetsusväärseks GAP III vajakajäämisi seoses naiste juurdepääsuga loodusvarade kasutamisele; juhib tähelepanu, et vaatamata sellele, et maal ja peretaludes on hoolduskoormus suures osas naiste kanda, on enamikul neist vähe maad ning nad ei ole majanduslikult iseseisvad; rõhutab, et paljudes maailma paikades valitseva kliimahädaolukorra, toiduga kindlustamatuse ja alatoitluse kontekstis on naiste roll ja emantsipatsioon nende probleemide lahendamisel otsustava tähtsusega;
41. väljendab heameelt selle üle, et tegevuskavas GAP III rõhutatakse keskkonnaseisundi halvenemise ja kliimamuutuste soolist mõõdet, ning tuletab meelde ELi lubadust sellega tegeleda; tuletab meelde, et kultuurilise ja struktuurse soolise ebavõrdsuse tõttu mõjutavad konfliktid ja kliimamuutused naised ja tütarlapsi ebaproportsionaalselt suures ulatuses ning tuletab meelde, et kliimamuutused ja konfliktid suurendavad soopõhiseid ohte; kutsub ELi üles tunnustama naiste juhtrolli kliimamuutuste vastases võitluses ning edendama nende osalemist nii Euroopa tasandil kui ka rahvusvahelistel foorumitel, suurendades samal ajal koostööd ELi roheline kokkuleppe välismõõtmega; ergutab Euroopa välisteenistust ja komisjoni tagama, et katastroofiohu vähendamist, loodusvarade haldamist ning kliimamuutustega kohanemist ja leevendamist

käsitlevatesse poliitilistesse dialoogidesse ja partnerlustesse kolmandate riikidega lisataks sooline perspektiiv, nimetades selleks muu hulgas ametisse riiklikud soolise võrdõiguslikkuse kontaktisikud, kes oleksid kaasatud kliimaläbirääkimistesse ja jälgiksid soolise võrdõiguslikkuse ja kliimamuutuste vastastikust mõju;

42. peab kahetsusväärseks, et tegevuskavas GAP III ei võeta arvesse kultuuripärandit riikide lõikes ega naiste roll kultuuri kaitsmisel ja arendamisel; kutsub komisjoni ja Euroopa välisteenistust üles töötama välja programme, mille eesmärk on kaitsta ja tunnustada naiste arendatud kultuuripärandit ja traditsioone, mis jäävad sageli tähelepanuta, eriti kogu konflikttsükli jooksul;
43. väljendab heameelt, et tegevuskavas GAP III käsitletakse rändajatest naiste ja tütarlaste äärmist haavatavust; kutsub sellega seoses komisjoni üles integreerima sisserändepoliitikasse soolise ja valdkonnaülese lähenemisviisi; nõuab, et erilist tähelepanu pöörataks liikuvatele, rändeteedel või pagulaslaagrites olevate naiste ja tütarlaste olukorrale; nõuab eelkõige nende juurdepääsu veele, kanalisatsioonile ja hügieenile, seksuaal- ja reproduktiivtervisele ning seonduvatele õigustele, samuti emade tervishoiule; rõhutab, kui olulised on riigisiseste põgenike ja pagulaste sootundlikud taasintegreerimise programmid pärast nende koju naasmist ning sootundlik töö traumeeritud tüdrukute ja naistega.

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA NÕUANDVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	1.9.2021						
Lõpphääletuse tulemus	<table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 100px;">+:</td> <td style="text-align: right;">49</td> </tr> <tr> <td>-:</td> <td style="text-align: right;">11</td> </tr> <tr> <td>0:</td> <td style="text-align: right;">10</td> </tr> </table>	+:	49	-:	11	0:	10
+:	49						
-:	11						
0:	10						
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	<p>Alviina Alametsä, Alexander Alexandrov Yordanov, Maria Arena, Petras Auštrevičius, Traian Băsescu, Anna Bonfrisco, Reinhard Bütikofer, Fabio Massimo Castaldo, Susanna Ceccardi, Włodzimierz Cimoszewicz, Katalin Cseh, Tanja Fajon, Anna Fotyga, Michael Gahler, Sunčana Glavak, Raphaël Glucksmann, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Márton Gyöngyösi, Andrzej Halicki, Sandra Kalniete, Maximilian Krah, Andrius Kubilius, Ilhan Kyuchyuk, David Lega, Miriam Lexmann, Nathalie Loiseau, Antonio López-Istúriz White, Jaak Madison, Claudiu Manda, Lukas Mandl, Thierry Mariani, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Sven Mikser, Francisco José Millán Mon, Javier Nart, Gheorghe-Vlad Nistor, Urmas Paet, Demetris Papadakis, Kostas Papadakis, Tonino Picula, Manu Pineda, Thijs Reuten, Jérôme Rivière, María Soraya Rodríguez Ramos, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Jacek Saryusz-Wolski, Andreas Schieder, Radosław Sikorski, Jordi Solé, Sergei Stanishev, Tineke Strik, Hermann Tertsch, Harald Vilimsky, Idoia Villanueva Ruiz, Viola Von Cramon-Taubadel, Witold Jan Waszczykowski, Charlie Weimers, Isabel Wiseler-Lima, Salima Yenbou, Željana Zovko</p>						
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	<p>Robert Biedroń, Vladimír Bilčík, Andrea Cozzolino, Özlem Demirel, Assita Kanko, Hannah Neumann, Mick Wallace</p>						

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

49	+
ID	Anna Bonfrisco
NI	Fabio Massimo Castaldo
PPE	Vladimír Bilčík, Traian Băsescu, Michael Gahler, Sunčana Glavak, Andrzej Halicki, Sandra Kalniete, Andrius Kubilius, Lukas Mandl, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Gheorghe-Vlad Nistor, Radosław Sikorski, Isabel Wiseler-Lima
RENEW	Petras Auštrevičius, Katalin Cseh, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Ilhan Kyuchyuk, Nathalie Loiseau, Javier Nart, Urmas Paet, María Soraya Rodríguez Ramos
S&D	Maria Arena, Robert Biedroń, Włodzimierz Cimoszewicz, Andrea Cozzolino, Tanja Fajon, Raphaël Glucksmann, Claudiu Manda, Sven Mikser, Demetris Papadakis, Tonino Picula, Thijs Reuten, Isabel Santos, Andreas Schieder, Sergei Stanishev, Nacho Sánchez Amor
THE LEFT	Özlem Demirel, Manu Pineda, Idoia Villanueva Ruiz
VERTS/ALE	Alviina Alametsä, Reinhard Bütikofer, Hannah Neumann, Jordi Solé, Tineke Strik, Viola Von Cramon-Taubadel, Salima Yenbou

11	-
ECR	Anna Fotyga, Jacek Saryusz-Wolski, Hermann Tertsch, Witold Jan Waszczykowski, Charlie Weimers
ID	Maximilian Krah, Jaak Madison, Thierry Mariani, Jérôme Rivière, Harald Vilimsky
PPE	Miriam Lexmann

10	0
ECR	Assita Kanko
ID	Susanna Ceccardi
NI	Márton Gyöngyösi, Kostas Papadakis
PPE	Alexander Alexandrov Yordanov, David Lega, Antonio López-Istúriz White, Francisco José Millán Mon, Željana Zovko
THE LEFT	Mick Wallace

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu